

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și al Institutului European din România” (www.ier.ro). Permișiunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and the European Institute of Romania (www.ier.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

Traducere din limba franceză

Curtea Europeană a Drepturilor Omului

Secția a III-a

HOTĂRÂREA

din 4 octombrie 2007

în Cauza Anghel împotriva României

(Cererea nr. 28183/03)

Strasbourg

Devenită definitivă la data de 31.03.2008

Hotărârea devine definitivă în condițiile prevăzute în [art. 44](#) alin. (2) din Convenție.

Poate suferi modificări de formă.

În Cauza Anghel împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția întâi), statuând în cadrul unei camere formate din:

Domnii C.L. Rozakis, președinte,

L. Loucaides,

C. Birsan,

Doamna N. Vajic,

Domnii K. Hajiyeu,

D. Spielmann,

S.E. Jebens, judecători

și domnul S. Nielsen, grefier de secție,

după ce a deliberat în camera de consiliu, la data de 13 septembrie 2007,

a pronunțat următoarea hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea nr. 28183/03, introdusă împotriva României, prin care doi cetățeni ai acestui stat, soții Petre și Maria Anghel (*reclamanții*), au sesizat Curtea la data de 9 august 2003 în temeiul [art. 34](#) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*).

2. Guvernul român (*Guvernul*) a fost reprezentat de agentul guvernamental, domnul Răzvan-Horațiu Radu, de la Ministerul Afacerilor Externe.

3. La 8 noiembrie 2004, Curtea a hotărât să comunice Guvernului cererea reclamantului întemeiată pe inechitatea acțiunii în constatare a unui proces-verbal de contravenție ce i s-a aplicat. Prevalându-se de dispozițiile [art. 29](#) alin. 3, ea a decis că admisibilitatea și fondul cauzei vor fi examinate împreună.

ÎN FAPT

I. Circumstanțele cauzei

4. Reclamanții s-au născut în anul 1936 și respectiv 1939 și locuiesc la Pucioasa.

A. Circumstanțele cauzei

1. Acțiune în constatare a unui proces-verbal de contravenție

5. La 21 noiembrie 2002 domnul Petre Anghel (*reclamantul*) s-a deplasat la arhiva Judecătoriei Pucioasa pentru a obține copia unei hotărâri pronunțate de Judecătorie în una din cauzele pe care le intentase la această instanță. Conform declarației reclamantului, doamna S., arhivară, a refuzat pe nedrept să-i predea documentul respectiv pe motiv că nu se afla în arhivă. Se pare că S. i-ar fi cerut pe un ton nepolitic să părăsească biroul său. Cu ajutorul judecătorului desemnat cu supravegherea și după ce reclamantul a insistat mult, dosarul în cauză a fost în sfârșit regăsit în arhivă și interesatul a primit copia solicitată. Doamna S. și doamna R., o altă angajată de la arhivă, au chemat un polițist, domnul C., care a cerut reclamantului să dea o declarație asupra incidentului avut cu S.; reclamantul a acceptat.

În opinia Guvernului, atunci când reclamantul a cerut copia unei sentințe lui S., angajată la arhivă, a izbucnit o altercație. S. a cerut atunci polițistului C., care era responsabil de menținerea ordinii în clădirea Judecătoriei, să-l însoțească pe reclamant în fața judecătorului, M.M., care a ordonat ca o altă angajată de la arhivă să elibereze copia de care interesatul avea nevoie. C. a luat apoi declarația lui S. și a întocmit un proces-verbal în care a consemnat faptul că reclamantul folosisese față de S. expresii vulgare de natură să lezeze onoarea și demnitatea acesteia. El a citat numele lui R., o altă angajată de la arhivă, drept martor la faptele atribuite reclamantului.

6. La 24 noiembrie 2002 reclamantul a primit acasă procesul-verbal de contravenție datat 21 noiembrie 2002, prin care i s-a aplicat o amendă contravențională în sumă de două milioane de lei (ROL) (adică în jur de 59 euro conform ratei de schimb în vigoare la data comiterii faptelor) pentru că a rostit insulte și, într-un loc public, a folosit față de S. expresii vulgare de natură să lezeze onoarea și demnitatea acesteia, contravenție

prevăzută și pedepsită de art. 2 alin. 1 din Legea nr. 61/1991 pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice.

7. La 17 decembrie 2002 reclamantul a depus la Inspectoratul de poliție Dâmbovița o contestație împotriva acestui proces-verbal. El a invocat faptul că acest proces-verbal era ilegal pe motiv că el nu comisese faptele de care era acuzat. Contestația sa a fost trimisă la Judecătoria Pucioasa, competentă să o examineze.

8. La datele de 30 ianuarie, 20 februarie și 13 martie 2003 au avut loc audieri la această instanță.

9. În cadrul ședinței din 30 ianuarie 2003, reclamantul a fost audiat de un judecător, doamna D., care l-a întrebat dacă recunoaște faptele ce-i erau atribuite. Reclamantul a negat și a cerut instanței să admită depozițiile a doi martori care puteau confirma susținerile sale. Instanța i-a admis cererea și l-a rugat să prezinte la dosar lista acestor martori în termen de cinci zile, sub amenințarea decăderii din dreptul de a se prevala de proba respectivă. Reclamantul s-a conformat acestei prevederi. Instanța a ordonat de asemenea prezentarea, la termenul următor, a doamnei R., funcționară la arhivă, pe care polițistul C. o indicase în procesul său verbal drept martor la faptele în litigiu.

10. În timpul ședinței din 20 februarie 2003 instanța a ascultat depozițiile celor doi martori propuși de reclamant. Primul, domnul A., a indicat că se afla la arhiva Judecătoriei atunci când reclamantul a cerut copia unor documente lui S., funcționara de la ghișeul arhivei. El a precizat că discuția respectivă s-a derulat pe un ton amabil și că reclamantul nu a adresat cuvinte injurioase lui S.

Al doilea martor, domnul D., a declarat că se afla la arhivă atunci când reclamantul a vorbit despre anumite documente cu funcționara de la ghișeu. Nu cunoștea la conținutul schimbului de replici. În fine, a menționat că alte două sau trei persoane, pe care nu le cunoștea, se aflau de asemenea la arhivă în momentul acestei discuții.

11. La 13 martie 2003 Judecătoria a audiat pe angajata de la arhivă R. Aceasta a declarat că la 21 noiembrie 2002 reclamantul s-a prezentat la arhivă pentru a cere copia unor documente. S. l-a rugat să aștepte, deoarece dosarul conținând documentele respective nu se afla în arhivă. După zece minute de așteptare, reclamantul a dat semne de nerăbdare și a început să o jignească pe S. De altfel, R. a precizat că mai multe persoane au asistat la incident, printre care doamna B., avocată și doamna G., grefieră șefă. Nu-și amintea să-i fi văzut pe A. și D., martorii interogați de instanță la 20 februarie 2003 la cererea reclamantului, dar a declarat că îi cunoaște, deoarece avuseseră de mai multe ori probleme la Judecătorie.

12. Instanța a dat apoi cuvântul reclamantului, care a întrebat-o pe R. dacă dosarul a cărui copie o ceruse se afla la arhivă. Instanța a respins această întrebare, considerând-o neesențială.

Reclamantul a cerut apoi instanței să-i audieze din nou pe martorii apărării, A. și D., pentru a confirma sau infirma declarațiile lui R. și a completa depozițiile anterioare precizând că acestea nu fuseseră decât parțial predate de grefa Judecătoriei. Instanța a respins aceste cereri ca neîntemeiate și a declarat cauza în stare de judecată.

Instanța a dat cuvântul părților pentru a se exprima asupra fondului cauzei. Reclamantul a cerut admiterea contestației sale. Inspectoratul de Poliție Dâmbovița, partea pârâtă, nu a fost reprezentată la termen.

13. Printr-o sentință din 13 martie 2003, Judecătoria a respins contestația reclamantului, confirmând astfel legalitatea și temeinicia procesului-verbal în litigiu. Ea și-a motivat decizia în felul următor:

« Judecătoria a audiat pe domnii D. și A, în calitate de martori, la cererea reclamantului, precum și pe doamna R., arhivară. D. a declarat că a auzit între reclamant și angajata de la arhivă un schimb de cuvinte - al căror conținut nu l-a putut preciza - privind unele documente. A. a precizat că pe când se afla la arhiva Judecătoriei, reclamantul a avut pe un ton amabil mai multe schimburi de replici cu angajata de la arhivă. R (angajată la arhivă) a declarat că interesatul, în prezența mai multor persoane, a adresat arhivarei S. cuvinte jignitoare, pe motiv că documentele pe care le ceruse nu-i fuseseră predate imediat. (...) »

În urma examinării probelor administrate, Judecătoria reține faptele următoare: reclamantul, nemulțumit de felul în care angajata de la arhivă a răspuns cererii sale de obținere a unor documente, s-a angajat într-o discuție cu ea și atunci i-a adresat cuvinte jignitoare.

Prin urmare, instanța, în temeiul art. 34 din ordonanța Guvernului nr. 2/2001, consideră că procesul-verbal de constatare a contravenției este legal și întemeiat și în consecință respinge plângerea formulată împotriva acestui document. »

14. La o dată neprecizată reclamantul a depus recurs împotriva acestei sentințe.

15. Tribunalul Dâmbovița, competent să statueze asupra recursului, a stabilit termenul de judecată la data de 26 mai 2003. Reclamantul nu s-a prezentat. Inspectoratul de Poliție Dâmbovița a fost reprezentat de un consilier juridic, care a cerut instanței să confirme sentința pronunțată de instanța de fond, pe care a considerat-o corectă.

16. Printr-o hotărâre definitivă din 26 mai 2003, Tribunalul a respins recursul reclamantului, reținând mai întâi că:

« Judecătoria a respins contestația reclamantului pe motiv că acesta nu și-a putut dovedi nevinovăția prin mijloacele de probă administrate în fața judecătorilor de fond ».

Apoi a considerat că din declarațiile date de angajatele de la arhivă S. și R., luate de polițistul C., precum și din declarațiile martorilor A. și D., audiați de Judecătoria, reieșea că acțiunile reclamantului reprezentau o tulburare a ordinii publice, contravenție sancționată de art. 2 alin. 1 din Legea nr. 61/1991. Instanța a reținut în fine că amenda contravențională aplicată de organele de poliție fusese pronunțată legal și în limitele prevăzute de lege.

17. La 16 iulie 2004 reclamantul a cerut Judecătoriei Pucioasa să suspende încasarea amenzii contravenționale ce i-a fost aplicată prin procesul-verbal de contravenție din 21 noiembrie 2002.

18. Printr-o sentință din 6 ianuarie 2005 instanța i-a respins cererea pe motiv că hotărârea definitivă din 26 mai 2003, prin care Tribunalul Dâmbovița i-a respins plângerea, avea titlu executoriu permițând recurgerea la încasare fără a fi nevoie de alte formalități.

19. Printr-o sentință din 4 martie 2005, Tribunalul Dâmbovița a admis recursul reclamantului împotriva sentinței din 6 ianuarie 2005, pe care a anulat-o și a trimis cauza spre rejudecare la Judecătoria Pucioasa. La 16 mai 2005 această instanță a admis cererea reclamantului privind obținerea unei suspendări a încasării silite a amenzii contravenționale, așteptând ca Curtea să se pronunțe asupra cererii nr. 28183/03 cu care reclamantul o investise. Acesta a menționat că a fost totuși somat la 11 octombrie 2005 să

plătească amenda și cheltuielile de judecată aferente măsurii de executare silită a acestei creanțe.

2. Alte cauze angajate de reclamanți în fața instanțelor naționale

a) Acțiunea în anulare a unui contract de vânzare

20. La 9 mai 1996 reclamanții au intentat împotriva lui A.D. și E.R. o acțiune în anulare a unui contract de vânzare privind un teren, pe care îl încheiaseră la o dată anterioară.

21. Printr-o sentință din 17 decembrie 2001 Judecătoria Pucioasa le-a respins acțiunea, pe motiv că toate condițiile prevăzute de lege în privința valabilității contractului erau îndeplinite în speță.

22. În urma apelului reclamanților Tribunalul Dâmbovița a confirmat temeinicia acestei sentințe printr-o hotărâre din 6 martie 2002.

23. Recursul reclamanților a fost respins printr-o hotărâre definitivă și irevocabilă a Curții de Apel Ploiești la data de 3 iunie 2002.

24. Printr-o decizie din 12 septembrie 2002 Curtea de Apel Ploiești a respins contestația în anulare formulată de reclamanți împotriva hotărârii precizate anterior, pe motiv că erorile de judecată pretins comise de instanțele anterioare nu puteau fi examinate prin această cale de atac extraordinară.

25. La 20 mai 2003 procurorul general a respins cererea formulată de reclamanți în vederea promovării unui recurs în anulare împotriva hotărârii din 3 iunie 2002 menționând că în acest caz nu existau motive de exercitare a unei asemenea căi.

b) Acțiune în anulare a diferitelor acte administrative

26. Printr-o sentință din 23 aprilie 2002 Tribunalul Dâmbovița a respins acțiunea promovată de reclamanți împotriva Primarului localității Pucioasa și mai multor funcționari de la Primărie pentru anularea mai multor acte administrative, în special un plan de situație a unor imobile pe care le predase unor terți. Tribunalul a constatat că reclamanții nu înaintaseră acțiunea lor în termenul legal de un an de la data la care luaseră cunoștință de documentele în litigiu.

27. Printr-o hotărâre definitivă din 18 iulie 2002, Curtea de Apel Ploiești le-a respins recursul și a confirmat sentința Judecătoriei.

28. La 28 mai 2003 procurorul general a respins cererea formulată de reclamanți pentru un recurs în anulare împotriva hotărârii din 18 iulie 2002 și i-a informat că nu existau motive de exercitare a acestei căi.

II. DREPTUL ȘI PRACTICA INTERNE PERTINENTE

1. Legea nr. 61/1991 pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice (publicată în Monitorul Oficial din 18 august 2000)

29. La vremea comiterii faptelor dispozițiile pertinente ale acestei legi prevedeau următoarele:

Articolul 2

« Constituie contravenție săvârșirea oricăreia dintre următoarele fapte, dacă nu sunt comise în astfel de condiții încât, potrivit legii penale, să fie considerate infracțiuni:

1. săvârșirea în public de fapte, acte sau gesturi, obscene, proferarea de injurii, expresii jignitoare sau vulgare (...) de natură să tulbure ordinea și liniștea publică sau să

provoace indignarea cetățenilor ori să lezeze demnitatea și onoarea acestora sau a instituțiilor publice. »

Articolul 3

« Contravențiile prevăzute la art. 2 se sancționează după cum urmează:

b) pentru cele prevăzute la punctul 1 (...): cu amendă contravențională de la 700.000 lei la 40.000.000 lei sau cu pedeapsa cu închisoare contravențională de la cincisprezece zile la trei luni. »

Articolul 7

« Contravențiile se constată de către primar (...), de către ofițerii sau subofițerii de poliție sau militarii din jandarmerie (...). În cazul contravențiilor pentru care legea prevede sancțiunea amenzii, agentul constatat, o dată cu constatarea aplică și sancțiunea. »

Articolul 8

« Împotriva procesului-verbal de constatare a contravențiilor prin care s-a aplicat [la judecătorie] sancțiunea amenzii se poate face plângere în termen de 15 zile de la comunicarea acestuia. »

Articolul 16

« Contravenientul are obligația să achite amenda și să depună recipisa de achitare a acesteia la organul constatat, în termen de 30 de zile de la rămânerea definitivă a sancțiunii. Dacă amenda nu a fost achitată în acest termen, organul care a aplicat contravenția va sesiza instanța de judecată (...), în vederea transformării amenzii în închisoare contravențională. »

30. Atunci când pedeapsa cu închisoarea era prevăzută de lege în subsidiar unei amenzi, legea prevedea că polițiștii, atunci când această ultimă sancțiune li se pare insuficientă, trebuie să trimită imediat procesul-verbal de contravenție Judecătoriei, unica autoritate competentă să aplice, la nevoie, pedeapsa cu închisoarea contravențională.

2. Ordonanța Guvernului nr. 2 din 12 iulie 2001 privind regimul juridic al contravențiilor (aprobată prin Legea nr. 180 din 11 aprilie 2002)

31. Dispozițiile pertinente prevăd următoarele:

Articolul 31

« Împotriva procesului-verbal de constatare a contravenției și de aplicare a sancțiunii se poate face plângere în termen de 15 zile de la data înmânării sau comunicării acestuia. »

Articolul 32

« Plângerea suspendă executarea (...) »

Articolul 33

« Judecătoria va fixa termen de judecată, care nu va depăși 30 de zile, și va dispune citarea contravenientului sau, după caz, a persoanei care a făcut plângerea, a organului care a aplicat sancțiunea, a martorilor indicați în procesul-verbal sau în plângere, precum și a oricăror alte persoane în măsură să contribuie la rezolvarea temeinică a cauzei. »

Articolul 34

« Instanța competentă să soluționeze plângerea, după ce verifică dacă aceasta a fost introdusă în termen, ascultă pe cel care a făcut-o și pe celelalte persoane citate, dacă aceștia s-au prezentat, administrează orice alte probe prevăzute de lege, necesare în

vederea verificării legalității și temeiniciei procesului-verbal, și hotărăște asupra sancțiunii (...).

Hotărârea judecătorească prin care s-a soluționat plângerea poate fi atacată cu recurs în termen de 15 zile de la comunicare, la secția contencios administrativ a tribunalului. Motivarea recursului nu este obligatorie. Recursul suspendă executarea hotărârii. »

Articolul 47

« Dispozițiile prezentei ordonanțe se completează cu dispozițiile Codului de procedură civilă. »

3. Codul penal

32. Înainte de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 58 din 23 mai 2002, articolele pertinente prevedeau următoarele:

Articolul 205 - Insulta

« Atingerea adusă onoarei ori reputației unei persoane prin cuvinte, prin gesturi sau prin orice alte mijloace, se pedepsește cu închisoare de la două luni la doi ani sau cu amendă. »

Articolul 206 - Calomnia

« Afirmarea sau imputarea în public, prin orice mijloace, a unei fapte determinate privitoare la o persoană, care, dacă ar fi adevărată, ar expune acea persoană la o sancțiune penală, administrativă sau disciplinară, ori disprețului public, se pedepsește cu închisoare de la trei luni la trei ani sau cu amendă. »

33. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 58 din 23 mai 2002 a modificat durata pedepsei cu închisoarea aplicată pentru infracțiunea de calomnie - care este cuprinsă

acum între două luni și doi ani - și a eliminat această pedeapsă pentru infracțiunea de insultă.

34. Noul cod penal, publicat în Monitorul Oficial din 29 iunie 2004 a dispus nesancționarea insultei; în privința calomniei, de-acum este pasibilă în exclusivitate de pedeapsa cu amenda.

4. Practica internă privind regimul juridic aplicabil contravențiilor.

35. Regimul juridic aplicabil contravențiilor a făcut obiectul a numeroase excepții de neconstituționalitate ridicate de justițiabili pe calea contestării proceselor-verbale de contravenție. În fața Curții Constituționale argumentele părților priveau în special cele ce urmează:

a) dreptul de a constata faptele pesepsite drept contravenții și de a aplica o sancțiune revine agenților administrativi (polițiști în acest caz), care nu îndeplinesc condițiile necesare pentru a putea fi considerați drept independenți și imparțiali;

b) dacă contravenientul decide să sesizeze instanța cu o plângere împotriva procesului-verbal de contravenție, în calitatea sa de parte reclamantă îi revine sarcina de a-și dovedi nevinovăția, în timp ce în materie de probă nicio sarcină nu apasă asupra organului de poliție care a aplicat sancțiunea și care se prezintă la rândul său în fața instanței sesizate, în calitate de parte pârâtă;

c) obligația contravenientului de a răsturna prezumția de legalitate și de temeinicie a procesului-verbal de contravenție ar aduce atingere dreptului la respectarea prezumției de nevinovăție.

36. Curtea Constituțională a concluzionat că dispozițiile normative atacate sunt constituționale și a considerat că măsura luată pentru contestarea procesului-verbal de

contravenție (art. 34 din ordonanța nr. 2/2001) era o măsură specială care nu implica răsturnarea sarcinii probei în detrimentul contravenientului ci care implica mai degrabă exercitarea de către contestatar a dreptului său la apărare (a se vedea deciziile Curții Constituționale nr. 183 din 8 mai 2003, nr. 349 din 18 septembrie 2003, nr. 317 și 318 din 9 septembrie 2003).

37. Această poziție de principiu a Curții Constituționale a fost criticată în doctrina românească asupra dreptului contravențional (a se vedea în special "*Curierul judiciar*" nr. 7/2003, pag. 62 și următoarele, nr. 11/2003, pag. 16 și următoarele și nr. 12/2003, pag. 30), în care se subliniază că regimul juridic aplicabil în materie de contravenții este mai puțin favorabil celui care reglementează infracțiunile penale, în condițiile în care primele sunt considerate de către legiuitor ca fiind mai puțin grave decât următoarele. Au fost invocate motivele următoare:

a) contravenientul nu beneficiază de prezumția de nevinovăție în timpul etapei administrative în care i se aplică o sancțiune de către un polițist;

b) chiar dacă procedura deschisă în urma plângerii contravenientului respectă cerințele unui proces echitabil, ea pleacă de la principiul că interesatul este vinovat, în condițiile în care nu s-a stabilit nimic în cadrul unui proces echitabil;

c) simplul fapt că contravenientul decide, dintr-un motiv oarecare, să nu se folosească de căile de atac prevăzute pentru a contesta procesul-verbal de contravenție echivalează cu recunoașterea definitivă a vinovăției sale pe baza unui proces-verbal întocmit de un agent care nu prezintă garanții de independență și imparțialitate.

38. La 29 ianuarie 2007 Curtea a comunicat Guvernului pârât cererea nr. 17857/03 înaintată la 18 aprilie 2003 de domnul C. Neata. În fața Curții acesta se plânge

că printr-un proces-verbal întocmit la 8 iulie 2002 de un polițist din Râmnicu-Vâlcea a fost condamnat la plata unei amenzi de 21.000.000 ROL (echivalentul a circa 670 euro) pentru că a proferat injurii și a refuzat să părăsească sala unei instanțe în timpul unei ședințe publice, contravenție pedepsită de art. 2 alin. 1 din Legea nr. 61/1991 pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice. Domnul Neata declară că a contestat acest proces-verbal la Judecătoria din Râmnicu-Vâlcea invocând că faptele povestite în acesta nu erau conforme cu ceea ce s-a întâmplat de fapt.

Printr-o sentință din 3 aprilie 2003 Judecătoria i-a respins contestația, considerată nesustținută. Instanța s-a referit la art. 1169 din codul de procedură civilă, care cere individului care depune o cerere la instanță să ofere mijloace de probă. Or, din moment ce domnul Neata nu a dovedit proba contrarie, procesul-verbal de contravenție din 8 iulie 2002 avea drept efect stabilirea faptului că a comis faptele în litigiu. Instanța a respins depozițiile celor doi martori apărării audiați la cererea reclamantului, pe motiv că declarațiile lor nu erau concordante. Această sentință a fost confirmată printr-o hotărâre definitivă a Tribunalului Vâlcea la data de 20 iunie 2003.

5. Modificările recente ale regimului juridic aplicabil contravențiilor

39. Prin ordonanța de urgență nr. 108/2003, publicată în Monitorul Oficial la 26 decembrie 2003, Guvernul a retras închisoarea contravențională de pe lista de sancțiuni aplicabile autorilor contravențiilor. De-acum principalele sancțiuni ce ar putea fi pronunțate sunt avertismentul, amenda și obligația de a presta muncă în folosul comunității. Această ultimă sancțiune nu poate fi aplicată decât de o instanță. Toate sancțiunile de închisoare contravențională prevăzute de diferite legi și ordonanțe în

vigoare se transformă în muncă în folosul comunității. În caz de refuz din partea contravenientului de a executa o asemenea sancțiune, instanța o poate înlocui cu amenda. Executarea unei pedepse cu amenda se face conform regulilor referitoare la executarea creditelor bănești, nicio transformare a amenzii într-o pedeapsă privativă de libertate nemaifiind posibilă în caz de neplată.

40. Legea nr. 61/1991 pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice a fost modificată de legea nr. 265/2004, publicată în Monitorul Oficial nr. 603 din 5 iulie 2004. De-acum tulburările ordinii publice, sancționate drept contravenții de art. 2 din legea nr. 61/1991 sunt pasibile în exclusivitate de amenda cuprinsă între 2.000.000 și 10.000.000 lei.

ÎN DREPT

I. Asupra pretinsei încălcări a [art. 6](#) din Convenție

41. Reclamantul se plânde de o lipsă de echitate a procedurii referitoare la plângerea sa împotriva procesului-verbal de contravenție, procedură care s-a încheiat prin decizia definitivă a Tribunalului Dâmbovița la data de 26 mai 2003. El invocă art. 6 din Convenție care prevede următoarele:

« 1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărâ fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva sa (...)

2. Orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită.

3. Orice acuzat are, în special, dreptul :

a) să fie informat, în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înțelege și în mod amănunțit, asupra naturii și cauzei acuzației aduse împotriva sa ;

b) să dispună de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale ;

(...)

d) să întrebe sau să solicite audierea martorilor acuzării și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării ;

(...) »

42. Reclamantul consideră că în timpul procedurii încheiate prin decizia definitivă a Tribunalului Dâmbovița la data de 26 mai 2003 s-a aflat într-o poziție nefavorabilă față de partea adversă, adică Poliția din Pucioasa, căreia instanțele i-au dat câștig de cauză.

43. Guvernul relevă cu titlu preliminar că numai reclamantul are calitatea de victimă în privința procedurii în litigiu. El consideră apoi că art. 6 alin. 1 nu este aplicabil la procedura în cauză. El scoate în evidență mai întâi particularitățile regimului juridic al contravențiilor, care în dreptul român sunt considerate și tratate drept infracțiuni minore și nu drept infracțiuni pedepsite penal. El admite că dispoziția legală încălcată de reclamant, și anume art. 2 punctul nr. 1 din legea nr. 61/1991, este o dispoziție de aplicație generală, valabilă pentru toți și nu numai pentru un anumit grup de persoane. Cu toate acestea, el menționează că mai multe cerințe legale trebuie îndeplinite pentru ca această infracțiune să fie constituită: acțiunile pedepsite trebuie în special să fi fost comise în public și să fi condus la o tulburare a ordinii publice sau să fi provocat indignarea cetățenilor. El subliniază de altfel că art. 6 alin. 1 este de asemenea inaplicabil din cauza naturii sancțiunii aplicate reclamantului, și anume o amendă

administrativă în sumă mică - echivalentă, în moneda națională, cu circa 59 euro -, pe care de altfel reclamantul nu a plătit-o și pe care probabil că nu o va plăti, ținând cont de regulile de prescriere în materie de executare silită. El insistă în plus asupra faptului că sancțiunea astfel aplicată nu putea conduce la o mențiune în cazierul judiciar al reclamantului. El relevă în fine că în România regimul juridic al contravențiilor nu permite schimbarea amenzilor neplătite în pedeapsa cu închisoarea.

44. Asupra fondului, Guvernul consideră că procedura deschisă în urma plângerii reclamantului împotriva procesului-verbal de contravenție s-a judecat echitabil de către Judecătoria Pucioasa, în fața căreia reclamantul a fost prezent, a fost audiat, a putut asista la interogarea martorilor apărării și prezenta la dosar documente pertinente, în cadrul unei proceduri cu respectarea principiului contradictorialității. Mai precis asupra respectării dreptului de prezumție de nevinovăție Guvernul menționează că nimic nu indică faptul că instanțele care s-au pronunțat - în primă instanță și apoi recurs - asupra temeiniciei contestației au avut idei preconcepute asupra acesteia.

45. Guvernul este de acord că ordonanța Guvernului nr. 2/2001 nu conține reguli specifice în materie de obligație de prezentare a probei, dar subliniază totuși că nicio dispoziție aplicabilă nu cere din partea reclamantului să-și dovedească nevinovăția. Art. 34 din ordonanță obligă instanța să verifice dacă plângerea a fost introdusă în termen, să-l asculte pe cel care a făcut-o și pe celelalte persoane citate, dacă aceștia s-au prezentat, să ordone administrarea de orice alte probe prevăzute de lege, necesare în vederea verificării legalității și temeiniciei procesului-verbal de contravenție, și să hotărască asupra sancțiunii. Această dispoziție este completată de regulile codului de procedură civilă, a cărui principală regulă, în materie de probă, este enunțată de maxima latină *onus*

probandi incumbit actori, în baza căreia obligația de prezentare a probei unei fapte revine celui care invocă această faptă.

46. Guvernul indică faptul că principiile aplicabile în materie civilă sunt adaptate de asemenea în funcție de particularitățile acestor infracțiuni minore. Cu titlu exemplificativ, el face trimitere la faptul că principiul "disponibilității", conform căruia părțile stăpânesc derularea procedurii civile, nu este aplicabil *stricto sensu* în domeniul contravențiilor: instanța sesizată printr-o contestație împotriva unui proces-verbal de contravenție este obligată să verifice *ex officio* dacă procesul-verbal în cauză nu este atins de nulitate absolută; ea este de asemenea obligată să citeze să compare martorii asistenți menționați în procesul-verbal, precum și orice persoană ce ar putea contribui la descoperirea adevărului.

Referindu-se la cauzele *Blum împotriva Austriei* (nr. 31655/02, 3 februarie 2005) și, *a contrario*, *Telfner împotriva Austriei* (nr. 33501/96, 20 martie 2001), Guvernul consideră că Judecătorei Pucioasa nu i se poate atribui încălcarea dreptului la prezumția de nevinovăție, acesta oferind reclamantului posibilitatea de a aduce dovada invocarilor sale și de a contesta faptele stabilite *prima facie* de Poliția din Pucioasa pe baza mărturiilor lui S. și R., ceea ce nu ar putea fi interpretat drept o încălcare a dreptului garantat de art. 6 alin. 2.

47. Reclamantul contestă argumentele Guvernului. El menționează că invocarea Guvernului conform căreia nu ar mai avea de plătit amenda este greșită, deoarece numele său continuă să fie înscris în registrele Direcției Generale a Finanțelor Dâmbovița pentru încasarea silită a amenzii și cheltuielilor de judecată privind procedura prin care a contestat temeinicia acestei sancțiuni.

A. Asupra admisibilității

48. Curtea relevă, după exemplul Guvernului, că această plângere privește în exclusivitate reclamantul, care este direct și personal afectat de procedura încheiată prin decizia definitivă a Tribunalului Dâmbovița la data de 26 mai 2003.

49. În privința aplicabilității art. 6 la procedura în litigiu, pe care Guvernul o contestă, trebuie constatat că dreptul intern nu califică drept "penală" contravenția care a adus o amendă reclamantului, legiuitorul român alegând să dezincrimineze unele acțiuni care, deși aduc atingere ordinii publice, au fost comise în circumstanțe care conduc la concluzia că nu constituie infracțiuni conform legii penale. În cazul în speță reclamantului i s-a reproșat că a proferat la adresa unui funcționar insulte de natură să lezeze demnitatea sa, faptă pedepsită drept contravenție de art. 2 alin. 1 din Legea nr. 69/1991. Această contravenție era diferită de infracțiunile penale de insultă și calomnie - pedepsite la vremea comiterii faptelor de art. 205 și 206 cod penal -, atât prin procedura prevăzută pentru urmărirea și pedepsirea autorilor săi cât și prin consecințele sale juridice (paragrafele 32 și 33 de mai sus).

50. Acest lucru nu este totuși hotărâtor în sensul aplicabilității art. 6 alin. 1 din Convenție, indicațiile pe care le oferă dreptul intern neavând decât o valoare relativă (*Öztürk împotriva Germaniei*, Hotărârea din 21 februarie 1984, seria A nr. 73, pag. 19, par. 52).

51. În lumina criteriilor desprinse din jurisprudența sa constantă în materie (a se vedea, între altele, *Ezeh și Connors împotriva Regatului Unit al Marii Britanii* [GC], nr. 39665/98 și 40086/98, alin. 120, CEDO 2003-X), Curtea consideră că, în ciuda naturii bănești a sancțiunii efectiv aplicate reclamantului, suma sa mică și natura civilă a legii de

pedepsire a contravenției respective, procedura în cauză poate fi asimilată unei proceduri penale. Trebuie constatat, mai întâi, că dispoziția a cărei încălcare a fost atribuită reclamantului avea un caracter general și nu se adresa unui anumit grup de persoane ci tuturor cetățenilor; ea le impunea un anumit comportament și însoțea această cerință cu o sancțiune care încerca în același timp să descurajeze și să pedepsească (*mutatis mutandis*, *Öztürk* citat anterior, par. 53).

52. La asta se adaugă natura însăși a sancțiunii atrase pentru faptele asupra cărora a fost angajată răspunderea contravențională a reclamantului. Trebuie remarcat că abia prin ordonanța de urgență nr. 108/2003 (publicată în Monitorul Oficial din 26 decembrie 2003) Guvernul a retras închisoarea contravențională de pe lista pedepselor ce ar putea fi aplicate autorilor contravențiilor (paragrafele 39 și 40 de mai sus). Faptele atribuite reclamantului puteau fi pedepsite la acea vreme nu numai printr-o amendă ci și prin pedeapsa cu închisoarea cu durata cuprinsă între cincisprezece zile și trei luni (paragraful 29 de mai sus). Or, aici era vorba despre o sancțiune care, prin natura și gravitatea sa, ținea fără nicio îndoială de materia penală, art.6 aplicându-se de atunci în latura sa penală.

53. Curtea constată de altfel că această plângere nu este în mod manifest neîntemeiată în sensul [art. 35](#) alin. 3 din Convenție. De asemenea, ea constată că aceasta nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate. Trebuie așadar să o declare admisibilă.

B. Asupra fondului

54. Reclamantul se plânge că instanțele naționale care au statuat asupra contestației sale privind procesul-verbal de contravenție nu au ținut cont de garanțiile fundamentale consacrate de art. 6 din Convenție, printre care figurează prezumția de nevinovăție. El reproșează îndeosebi instanțelor sesizate faptul că au administrat prost

probele, în special inversând obligația de prezentare a probelor. Curtea amintește că în materie penală problema administrării probelor trebuie analizată în lumina paragrafelor 2 și 3 din art. 6. Primul consacră principiul prezumției de nevinovăție. El cere, între altele, ca îndeplinindu-și funcțiile, membrii instanței să nu plece de la ideea preconcepută că inculpatul a comis fapte atribuite; obligația prezentării probei revine acuzării și îndoiala e folosită în avantajul acuzatului. În plus, aceasta trebuie să indice interesatului căror acuzații va face obiectul pentru a-i oferi ocazia de a-și pregăti și prezenta apărarea în consecință și de oferi probe suficiente pentru a întemeia o declarație de vinovăție (*Barberà, Messegué și Jabardo împotriva Spaniei*, Hotărârea din 6 decembrie 1988, seria A, nr. 146, pag. 33, par. 77; *Bernard împotriva Franței*, Hotărârea din 23 aprilie 1998, *Colecția de hotărâri și decizii 1998-II*, pag. 879, par. 37).

55. Combinat cu paragraful 3, paragraful 1 al art. 6 obligă între altele Statele contractante să ia măsuri pozitive. Ele constau în special în informarea acuzatului, în termenul cel mai scurt, asupra naturii și cauzei acuzației ce i se aduce, în acordarea timpului și înlesnirilor necesare pentru a-și pregăti apărarea, în garantarea dreptului la apărare personal sau fiind asistat de un avocat și în a-i permite să întrebe sau să solicite audierea martorilor acuzării și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării. Acest ultim drept implică nu numai existența, în materie, a unui echilibru între acuzare și apărare (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Hotărârea Bönisch împotriva Austriei* din 6 mai 1985, seria A nr. 92, pag. 15, par. 32), ci și faptul că audierea martorilor trebuie în general să îmbrace un caracter contradictoriu (*Barberà, Messegué și Jabardo împotriva Spaniei* citată anterior, par. 78).

56. Curtea va analiza dacă a fost așa în acest caz. Astfel, nu va putea nici să se pronunțe asupra vinovăției reclamantului nici să aprecieze ea însăși elementele de fapt care au condus instanțele naționale să adopte o asemenea decizie în locul alteia (a se vedea, printre multe altele, *Rotaru împotriva României* [GC], nr. 28341/95, par. 53, CEDO 2000-V; *Contal împotriva Franței* (decizie), nr. 67603/01, 3 septembrie 2000). Curtea, conform art. 6 din Convenție, are doar funcția de a examina cererile care invocă faptul că instanțele naționale au încălcat garanțiile procedurale specifice enunțate de această dispoziție sau faptul că desfășurarea procedurii în ansamblul său nu a asigurat un proces echitabil (*Sarkisova împotriva Georgiei* (decizie), nr. 73239/01, 6 septembrie 2005).

57. În cazul în speță, reclamantul era "acuzat" cel mai târziu din 24 noiembrie 2002, dată la care a primit la domiciliul său procesul-verbal de contravenție datat 21 noiembrie 2002, prin care i s-a aplicat o amendă contravențională deoarece a proferat injurii și a folosit expresii vulgare într-un loc public.

58. Guvernul menționează că nimic nu demonstrează că instanțele sesizate asupra contestației reclamantului ar fi avut idei preconcepuate asupra vinovăției sale (paragraful 44 *in fine* de mai sus). Dacă este adevărat că instanțele sesizate asupra temeiniciei contestației sale nu par deloc să fi decis anticipat asupra verdictului mai înainte de a fi confirmat prin sentințele lor temeinicia procesului-verbal întocmit de polițistul C., este adevărat că au așteptat de la reclamant să inverseze prezumția de legalitate și de temeinicie a procesului-verbal în litigiu raportând proba contrarie la expunerea faptelor stabilită în procesul-verbal al polițistului C. Acest element reiese clar din motivele sentinței Tribunalului Dâmbovița, care invocă faptul că primii judecători au respins

contestația reclamantului pe motiv că acesta nu și-a putut dovedi nevinovăția prin mijloacele de probă administrate în fața judecătorilor de fond (paragraful 16 de mai sus).

59. O asemenea abordare a instanțelor naționale nu este surprinzătoare în măsura în care, așa cum indică Guvernul, regimul juridic aplicabil contravențiilor era completat de dispozițiile codului de procedură civilă, reglementat în materie de probă de principiul *onus probandi incumbit actori*. Într-adevăr, în virtutea acestei reguli, obligația de prezentare a probei asupra unei fapte revine celui care invocă această faptă (paragraful 45 *in fine* de mai sus). Practica internă pertinentă în privința manierei prin care instanțele naționale soluționează contestațiile similare celei prezentate în cazul în speță de reclamant vin de altfel să confirme această abordare a principiului instanțelor naționale în materie de obligație de prezentare a probei (paragraful 38, alin. 2 de mai sus).

60. Curtea a constatat deja că orice sistem juridic cunoaște prezumțiile de fapt și de drept; Convenția nu le împiedică din principiu, dar în materie penală obligă statele contractante să nu depășească un anumit prag. În special, art. 6 alin. 2 cere statelor să includă aceste prezumții în limite rezonabile luând în calcul gravitatea mizei și păstrând drepturile la apărare (*Salabiaku împotriva Franței*, Hotărârea din 7 octombrie 1988, seria A nr. 141-A, pag. 15, par. 28; *Telfner împotriva Austriei*, nr. 33501/96, par. 16, 20 martie 2001). Curtea va studia dacă aceste limite au fost depășite în detrimentul reclamantului.

61. În privința gravității mizei, trebuie constatat în speță că, în temeiul art. 6 din legea nr. 61/1991 (conform formulării în vigoare la vremea comiterii faptelor), în caz de neplată de către reclamant a amenzii contravenționale în termen de treizeci de zile de la data la care această sancțiune a fost confirmată printr-o decizie definitivă, autoritatea care a aplicat această pedeapsă putea sesiza instanța pentru transformarea amenzii în pedeapsa

cu închisoarea contravențională (paragraful 29 de mai sus). Desigur, după recenta modificare a regimului juridic aplicabil contravențiilor, care a culminat cu retragerea închisorii contravenționale de pe lista pedepselor aplicabile autorilor contravențiilor, nicio schimbare a pedepsei amenzii într-o pedeapsă privativă de libertate nu mai pare posibilă în caz de neplată a amenzii (paragrafele 39 și 40 de mai sus); cu toate acestea, această posibilitate exista realmente la vremea comiterii faptelor, inclusiv la data la care pedeapsa aplicată reclamantului a fost confirmată printr-o hotărâre judecătorească definitivă.

62. În privința ocrotirii drepturilor la apărare, trebuie constatat că instanțele naționale par să fi dat crezare celor două mărturii ale doamnelor S. și R. - angajatele arhivei implicate direct în incidentul din 21 noiembrie 2002 - fără să fi încercat să obțină mărturiile altor persoane prezente în momentul comiterii faptelor, cum ar fi doamna B., avocată (paragraful 11 de mai sus). În plus, Judecătoria Pucioasa nu a ținut cont, în raționamentul său asupra derulării incidentului, de mărturiile martorilor apărării - printre care cea a lui A., care a contestat faptele atribuite reclamantului -, și nu a precizat motivele pentru care nu le considera credibile (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Telfner* citat anterior, par. 18-19 și *a contrario*, *Blum* citat anterior, par. 29, 32 și 33).

63. În ciuda caracterului deosebit al procedurii în cauză, ce a fost deschisă în urma unei contestații a reclamantului privind un proces-verbal și nu a unei plângeri a părții vătămate întemeiată pe art. 204 cod penal în vigoare la vremea comiterii faptelor (paragrafele 32-34 de mai sus), Curtea consideră că posibilitatea reclamantului de a fi confruntat cu martorii acuzării în prezența judecătorului, care trebuia în ultimă instanță să ia o hotărâre în privința cauzei, rămânea o garanție esențială. Într-adevăr, observațiile

instanței în privința comportamentului și credibilității unui martor puteau avea consecințe asupra rezultatului procedurii în cauză (a se vedea *P.K. împotriva Finlandei* (decizie), nr. 37442/97, 9 iulie 2002 și, *mutatis mutandis*, *Pitkänen împotriva Finlandei* nr. 30508/96, par. 62-65, 9 martie 2004 precum și *Milan împotriva Italiei* (decizie), nr. 32219/02, 4 decembrie 2003). Acest lucru este cu atât mai mult adevărat cu cât polițistul care a întocmit procesul-verbal de contravenție se pare că nu a fost prezent la incidentul din 21 noiembrie 2002 și nu a intervenit decât după schimbul verbal dintre reclamant și S. (paragraful 5 de mai sus; a se vedea, a *contrario*, *Blum* citat anterior, par. 5 și 28). Or actele aflate la dosar arată că mărturia acuzării lui S., căruia instanțele i-au dat crezare, nu a fost prezentată în fața reclamantului, în ședință publică, ci a fost luată în aceeași zi a incidentului de polițistul C., fără ca S. să fi fost apoi chemată să compare în cauza inițiată după contestația reclamantului (paragrafele 13 și 16 de mai sus).

64. În privința celei de-a doua mărturii căreia instanțele i-au dat crezare, cea a angajatei la arhivă R., din actele aflate la dosar reiese că instanța a respins atât cererea reclamantului de confruntare între acest martor și martorii apărării cât și pe cea depusă pentru o nouă audiere a acestora din urmă în lumina faptelor relevate prin mărturia lui R. Or, aici era vorba despre mijloace de probă hotărâtoare din moment ce mărturia lui R. arunca o umbră serioasă de îndoială asupra veridicității mărturiilor apărării, care în plus erau singurele dovezi prin care reclamantul intenționa să-și susțină contestația.

65. Curtea constată în fine că, după recursul reclamantului, sentința Judecătoriei a fost confirmată de Tribunalul Dâmbovița, care nu a indicat în plus motivele pentru care considera, după exemplul primilor judecători, că mărturiile apărării, în special cea a lui A., nu erau credibile (paragraful 16 de mai sus).

66. Curtea ia act de dispozitivul *sui generis* adoptat de legiuitorul român în materie de contravenții, la care face referire Guvernul atunci când amintește, în special, amendamentele aduse la principiul "disponibilității", specific procedurilor civile (paragraful 46 de mai sus). Reiese că, dacă în temeiul art. 34 din ordonanța Guvernului nr. 2/2001 instanța competentă să soluționeze o plângere împotriva unui proces-verbal de contravenție era într-adevăr obligată să verifice dacă această plângere a fost introdusă în termen, să asculte pe cel care a făcut-o, autoritatea care a aplicat sancțiunea precum și martorii indicați în procesul-verbal sau în plângere, nici această ordonanță nici Legea nr. 61/1991 pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice nu restrâng în mod expres garanții de procedură aplicabile în materie penală, ca de exemplu respectarea prezumției de nevinovăție (a se vedea, *a contrario*, Öztürk citat anterior, par. 51 *in fine*).

67. Deși statele au posibilitatea de a nu sancționa unele infracțiuni sau le pot pedepsi pe cale contravențională decât pe cale penală, autorii infracțiunilor nu trebuie să se afle într-o situație defavorabilă pentru simplul fapt că regimul juridic aplicabil este diferit de cel aplicabil în materie penală (*Grecu împotriva României*, nr. 75101/01, par. 58, 30 noiembrie 2006). Convenția lasă în principiu statelor libertatea de a ridica la rangul de infracțiune penală și de a o urmări ca atare, cu excepția respectării cerințelor art. 6 din Convenție, un comportament care nu constituie exercitarea normală a unuia din drepturile pe care le protejează (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Deweert împotriva Belgiei*, Hotărârea din 27 februarie 1980, seria A nr. 35, par. 51). Or, în lumina celor de mai sus, Curtea nu este convinsă că această ultimă condiție este îndeplinită în speță.

68. Pe scurt, Curtea este de părere că, dacă nesanționarea contravenției nu pune probleme în sine, nerespectarea garanțiilor fundamentale - printre care prezumția de nevinovăție - care protejează indivizii în fața posibilelor abuzuri ale autorităților impune în privința aceasta o problemă pe baza art. 6 din Convenție. Reiterând importanța, cu ocazia unei proceduri care poate fi calificată drept "penală", a unei asemenea garanții chemată să restabilească echilibrul dintre autorii prezumați ai faptelor nelegale și autoritățile desemnate să-i urmărească și să-i sancționeze, ea concluzionează că nu a fost judecată echitabil cauza reclamantului, așa cum prevede art. 6 din Convenție.

69. În consecință, a fost încălcată această dispoziție.

II. Asupra altor pretinse încălcări

70. Reclamanții se plâng de asemenea de rezultatul altor două cauze pe care le-au intentat în fața instanțelor naționale, și anume o acțiune în anulare a unui contract de vânzare și o acțiune în anulare a diferitelor acte administrative (paragrafele 5-13 de mai sus).

71. Curtea amintește că conform art. 35 alin. 1 din Convenție, ea nu poate fi sesizată decât după epuizarea căilor de atac interne și în termen de șase luni de la data hotărârii interne definitive. Or, ultimele hotărâri definitive în cauză au fost pronunțate de Curtea de Apel Ploiești la 3 iunie și respectiv 18 iulie 2002, adică la peste șase luni de la data introducerii cererii, 9 august 2003.

72. În privința hotărârilor ulterioare de respingere a contestației în anulare a reclamanților precum și a cererii lor vizând introducerea, de către procurorul general, unui recurs în anulare împotriva hotărârilor definitive citate anterior, Curtea amintește că, conform regulii epuizării căilor de atac interne, un reclamant trebuie să se prevaleze de

căile de atac disponibile și suficiente în mod normal în ordinea juridică internă pentru a-i permite să obțină reparația încălcărilor invocate. Aceste căi de atac trebuie să existe cu un grad suficient de certitudine, în practică precum și în teorie, altminteri le lipsesc caracterul efectiv și accesibilitatea dorite. Nimic nu impune folosirea căilor de atac care nu sunt nici adecvate nici efective (a se vedea, între altele, *Akdivar și alții împotriva Turciei*, Hotărârea din 16 septembrie 1996, *Colecția* 1996-IV, pag. 1210, par. 67; *Andronicou și Constantinou împotriva Ciprului*, Hotărârea din 9 octombrie 1997, *Colecția* 1997-VI, pag. 2094-2095, par. 159).

De asemenea nu constituie căi de atac de epuizat, în sensul art. 35 alin. 1 din Convenție, căile procedurale extraordinare care nu îndeplinesc criteriile de "accesibilitate" și "eficiență" (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kiiskinen împotriva Finlandei* (decizie), nr. 26323/95, CEDO 1999-V; *Moyá Alvarez împotriva Spaniei* (decizie), nr. 44677/98, CEDO 1999-VIII). Prin urmare, Curtea consideră că deciziile de respingere a contestării în anulare a reclamanților precum și a cererii lor privind introducerea, de către procurorul general, unui recurs în anulare împotriva deciziilor definitive ale Curții de apel din Ploiești din 3 iunie și 18 iulie 2002 nu pot fi luate în considerare la calcularea termenului de șase luni, deoarece este vorba despre căi procedurale extraordinare care nu îndeplinesc criteriile de "accesibilitate" și "eficiență".

73. Reiese că această parte a cererii este tardivă și că trebuie respinsă în aplicarea art. 35 alin. 1 și 4 din Convenție.

III. Asupra aplicării [art. 41](#) din Convenție

74. În conformitate cu art. 41 din Convenție,

« În cazul în care Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă. »

A. Prejudiciu

75. Reclamantul cere 10.000 euro cu titlu de prejudiciu moral și material pe care i le-ar fi cauzat pedepsele "descurajante" aplicate de funcționarii de la Secția de Poliție din Pucioasa cu concursul magistraților naționali și presiunile fizice, psihice și sociale pe care le-ar fi suferit din 2002. El indică faptul că această sumă include costurile și cheltuielile suportate în fața instanțelor interne și în procedura în fața Curții. Nu își susține pretențiile și cere ca Guvernul pârât să prezinte o expertiză asupra cheltuielilor sale.

76. Reclamanții cer de asemenea 40.000 euro cu titlu de prejudiciu pe care l-ar fi cauzat deznodământul acțiunilor cu care au sesizat instanțele naționale (paragrafele 5-13 de mai sus).

77. Guvernul cere respingerea cererii reclamanților ca nesusținută și neîntemeiată. El nu vede nicio legătură de cauzalitate între faptele în litigiu și cererile formulate de interesați, împreună sau separat.

78. Curtea constată că singura bază de reținut pentru acordarea unei satisfacții echitabile constă, în cazul în speță, în faptul că reclamantul nu a putut beneficia de garanțiile art. 6 din Convenție cu prilejul acțiunii în constatare a procesului-verbal de contravenție (paragrafele 68 și 69 de mai sus). Curtea consideră nestabilă realitatea prejudiciului material invocat, care de altfel nu este nici cuantificat nici justificat. Într-

adevăr, nimic nu dovedește că reclamantul a plătit deja amenda, procedura de executare silită a acestei creanțe fiind în prezent suspendată (paragrafele 19, 43 și 47). Cu toate acestea, Curtea nu consideră irațional să creadă că din cauza caracterului inechitabil al procedurii în cauză interesatul a suferit un prejudiciu moral cert, a cărui încălcare nu o pot remedia suficient constatările din prezenta hotărâre.

79. Statuând în echitate, conform dispozițiilor art. 41, alocă reclamantului 1.200 euro cu titlu de reparație a prejudiciului moral suferit.

B. Costuri și cheltuieli

80. În privința costurilor și cheltuielilor cerute (paragraful 75 *in fine*), reclamantul nu le-a justificat și expus realitatea și necesitatea, așa cum prevede art. 60 din regulament și jurisprudența Curții în materie (*Nikolova împotriva Bulgariei* [GC], nr. 31195/96, par. 79, CEDO 1999-II; *Öztürk împotriva Turciei* [GC], nr. 22479/93, par. 83, CEDO 1999-VI și *Witold Litwa împotriva Poloniei*, nr. 26629/95, par. 88, CEDO 2000-III).

81. Curtea nu alocă deci nicio sumă cu acest titlu.

C. Majorări de întârziere

82. Curtea hotărăște să aplice majorările de întârziere echivalente cu rata dobânzii pentru facilitatea de credit marginal practică de Banca Centrală Europeană, la care se vor adăuga trei puncte marginale.

PENTRU ACESTE MOTIVE,

CURTEA,

ÎN UNANIMITATE:

1. declară cererea admisibilă în privința plângerii întemeiate de reclamant pe caracterul inechitabil al acțiunii în constatare a unui proces-verbal de contravenție și inadmisibilă pentru rest;

2. hotărăște că a fost încălcat art. 6 din Convenție;

3. hotărăște:

a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în termen de 3 luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, în conformitate cu [art. 44](#) alin. 2 din Convenție, 1.200 euro (una mie două sute euro) pentru prejudiciul moral, plus orice sumă putând fi datorată cu titlu de impozit, convertită în lei noi românești (RON) la rata de schimb din ziua plății;

b) că începând de la data expirării termenului amintit și până la momentul efectuării plății, sumele vor fi majorate cu o dobândă simplă, a cărei rată este egală cu rata dobânzii pentru facilitatea de credit marginal practică de Banca Centrală Europeană, la care se vor adăuga trei puncte procentuale;

4. respinge cererea de acordare a unei satisfacții echitabile pentru rest.

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris, la data de 4 octombrie 2007, în aplicarea [art. 77](#) alin. 2 și 3 din Regulament.

Christos Rozakis,

președinte

Søren Nielsen,

grefier